

ПЕРЕДМОВА

Усвідомлення свого місця у геополітичному просторі, визначення власних національних інтересів та пріоритетів, стратегії та тактики їх реалізації, вироблення ефективної та успішної зовнішньополітичної лінії поведінки, спрямованої на зростання міжнародного авторитету – ці завдання стоять сьогодні перед порівняно молодого державою Україна. Як незалежна держава вона прагне здобути достойне місце серед сильних акторів міжнародних відносин, а це диктує потребу в підготовці спеціалістів, фахівців-професіоналів, здатних оперувати основними поняттями фундаментальних, суспільно-політичних наук, тих прикладних дисциплін, предметом дослідження яких є міжнародні відносини, та мати можливість працювати у цій галузі. Засвоєння таких знань у подальшому сприятиме всебічному аналізу різноманітної інформації та її застосуванню в міжнародній діяльності.

Спеціальність «Міжнародні відносини» завжди була особливо престижною, а сьогодні вона стала масовою, затребуваною у різних галузях: від державної служби та місцевого врядування до різних форм економічної, культурної діяльності. Втім в умовах високої конкуренції професія спеціаліста у галузі міжнародних відносин дає віддачу тільки тоді, коли цей фахівець вміє оперативно використовувати професійну інформацію, здатен креативно виконувати завдання, творить нові ідеї, постійно самовдосконалюється, оволодіває новими знаннями та компетенціями тощо.

Основними нормативно-правовими документами підготовки фахівців у галузі міжнародних відносин є закони України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Державний стандарт вищої освіти, Галузевий стандарт освітньо-кваліфікаційної підготовки, Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту), Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, Положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі тощо.

Навчальний посібник «Вступ до спеціальності «Міжнародні відносини» створено на основі навчального курсу «Вступ до спеціальності «Міжнародні відносини», який читають в Інституті гуманітарних та соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка» студентам спеціальності «Міжнародні відносини». Основною метою викладання цієї навчальної дисципліни є формування знань та загального уявлення про сутність спеціальності та напряму освітньої підготовки «Міжнародні відносини»; навичок навчальної та дослідницької діяльності; ознайомлення з можливими видами професійної діяльності. Окрім того, у межах цього курсу студент отримує цілісне уявлення про міжнародні відносини, засвоює основний понятійно-категоріальний апарат фахівця з міжнародних відносин; формує вміння застосувати форми теоретич-

ного аналізу явищ, подій та фактів міжнародних відносин; навички самостійного мислення та аналізу особливостей та закономірностей розвитку світових політичних процесів та місця в них України.

Так, автори під час написання навчального посібника враховували необхідність концентровано подати основні поняття, терміни, розглянути проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики, взявши за основу ідеї, погляди, гіпотези, що подані у різноманітних виданнях, дотичних до цієї проблематики. Під час його підготовки автори використовували інформацію з навчальної літератури з політології, теорії міжнародних відносин, конфліктології, основ дипломатичної служби тощо, а також статистичну та довідкову інформацію.

Навчальний посібник містить 13 розділів, у яких досліджено місце дисципліни в системі підготовки фахівців у сфері міжнародних відносин та особливості процесу їх підготовки в системі вищої школи; базових понять та категорій у сфері міжнародних відносин; ключових підходів до розуміння сутності міжнародних відносин; основних учасників міжнародних відносин; цілей, інтересів та засобів учасників міжнародних відносин; природи міжнародних конфліктів і основних напрямів співпраці у міжнародних відносинах; основних типів міжнародного порядку та особливостей його трансформації в умовах глобалізації; процесів глобалізації та глобальних проблем як фактора посилення взаємодії міжнародних акторів тощо. До кожного розділу підготовлені питання для самоконтролю та тестові завдання. Читач також може скористатись списком рекомендованої літератури.

Так, навчальний посібник «Вступ до спеціальності “Міжнародні відносини”» допоможе формувати професійну компетенцію фахівця у сфері міжнародних відносин, яка надалі розвиватиметься під час вивчення деталізованих курсів про різні аспекти міжнародних взаємодій. Автори посібника ставили за мету підготувати читача, який тільки починає ознайомлюватись із сферою міжнародних відносин, до подальшої навчальної та дослідницької роботи, сприяти розвитку їх політичної культури, здатності до ініціативи та підвищення кваліфікації, готовності до особистої участі у вирішенні проблем.

Навчальний посібник буде корисний не тільки для студентів-першокурсників, які тільки розпочинають навчання за спеціальністю «Міжнародні відносини», але для всіх, хто цікавиться проблематикою міжнародних відносин та зовнішньої політики, прагне аналізувати специфіку становлення сучасної системи міжнародних відносин та визначати місце в ній України.